

HADELAND

VEDLEGG
TIL SAKSLISTE

REGIONRÅDET FOR HADELAND-
Interkommunalt politisk råd

28.4.2020

Sakene 5/20-7/20

Gran
kommune

Jevnaker
kommune

Lunner
kommune

Oppland
Fylkeskommune

Årsmelding 2019

for Regionrådet for Hadeland -interkommunalt politisk råd

Innhold

1. Ledelse og administrasjon	3
2. Møtevirksomhet.....	5
3. Økonomi.....	6
3.1 Driftsutgifter	6
3.2 Partnerskapsmidler og ekstern finansiering.....	6
3.3 Fond	6
4. Saker	7
5. Partnerskapsavtale med Oppland fylkeskommune.....	8
6. Slik jobber vi:	8
6.1 Påvirkning og samfunnskontakt	8
Osloregionen.....	8
Internasjonalisering.....	9
6.2 Plan og prosess	9
6.3 Prosjekter i regionrådet:.....	9
Hadeland – nært og naturlig.....	10
Samferdselsprosjekter/ Stor-Oslo Nord.....	11
Næringsstrategi og næringsbarometer.....	12
Mat og opplevelser	12
Stedsutvikling	12
Ski-NM på Lygna 2019	13
6.4 Prosjekter med ekstern finansiering:.....	14
Bærekraftig og attraktiv stedsutvikling	14
Klimapådriver	15

HADELAND

Hadeland har lang historie med regionalt samarbeid. I regionen er det mange interkommunale samarbeidsordninger og et godt etablert samarbeid for kommunene gjennom Regionrådet for Hadeland. Fra 2003 har regionrådet hatt en fast ansatt administrativ leder og årlige budsjetter finansiert av kommunene og fylkeskommunen.

1. Ledelse og administrasjon

Ordfører i Gran har vært leder av regionrådet i 2019. Dette har vært Willy Westhagen fram til oktober 2019 og Randi Thorsen fra oktober og ut året. Nestleder har vært ordfører i Lunner, Harald Tyrdal. Regionrådets medlemmer frem til oktober 2019 var følgende:

- Fra Gran kommune: Willy Westhagen, Randi Eek Thorsen og Rune Meier
- Fra Lunner kommune: Harald Tyrdal, Halvor Bratlie og Kristin Myrås
- Fra Jevnaker kommune: Lars Magnussen, Trine Lise Olimb og Harald Antonsen
- Fra Oppland Fylkeskommune: Anne Elisabeth Thoresen og Olaf Nils Diserud
- Næringslivsrepresentant: Dagfinn Edvardsen

I tillegg møtte kommunenes rådmenn og administrativ kontaktperson fra Oppland Fylkeskommune.

Regionrådets medlemmer fra oktober 2019 var følgende:

- Fra Gran kommune: Randi Thorsen, Morten Hagen og Pål Arne Oulie
- Fra Lunner kommune: Harald Tyrdal, Andreas Ensrud og Line Jorung
- Fra Jevnaker kommune: Morten Lafton, Kristine Belsby og Harald Antonsen
- Fra Innlandet fylkeskommune: Anne-Marte Kolbjørnshus og Truls Gihlemoen
- Næringslivsrepresentant: Dagfinn Edvardsen

I tillegg møtte kommunenes rådmenn og administrativ kontaktperson fra Innlandet Fylkeskommune.

HADELAND

Regionrådets administrasjon har bestått av:

- Daglig leder Sigmund Hagen
- Rådgiver (50% stilling): Vibeke Buraas Dyrnes
- Prosjektleder for «Hadeland – nært og naturlig»: Janka Stensvold Henriksen
- Klimapådriver for Hadeland: Kristin Molstad
- Prosjektleder Bærekraftig og attraktiv stedsutvikling - BAS (20%): Emilie Helgesen Grud
- Prosjektleder Bærekraftig og attraktiv stedsutvikling- BAS (50%): Øyvind Sørлие

Gran rådhus er etablert som fast kontorsted for regionrådet med Gran kommune som arbeidsgiver.

HADELAND

2. Møtevirksomhet

Regionrådet for Hadeland hadde 5 ordinære møter i 2019. Det var et mindre møte enn vanlig pga. kommunevalget. Møtene ble avholdt i Gran rådhus, bortsett fra desembermøtet som ble holdt på Hadeland gjestegård på Jaren. Det ble behandlet 22 ordinære saker i tillegg til orienteringer og workshops.

Navnet ble endret høst 2019 fra Regionrådet for Hadeland til Regionrådet for Hadeland – Interkommunalt politisk råd (IPR)

I tillegg til de ordinære regionrådsmøtene ble det holdt Hadelandsting 10.mai på Thorbjørnrud hotell i Jevnaker. På Hadelandstinget var formannskapsmedlemmene i de tre kommunene i tillegg til relevant administrasjon fra kommuner og fylket og folk fra aktuelt næringsliv. Tema for dette Hadelandstinget var stedsutvikling, og det ble både holdt foredrag for deltakerne og alle jobbet til slutt i grupper om temaet.

Regionrådets medlemmer og noen fra administrasjonene i kommunene var også på studietur 3 dager til Brussel i januar 2019. Hensikten med turen var å få kunnskap om kommunenes muligheter for å være med i internasjonale prosjekter.

I 2019 har det vært avholdt noen møter mellom ordførere, rådmenn og regionadministrasjonen. Disse møtene har stort sett vært onsdager halvannen uke før neste regionrådsmøte.

HADELAND

Møtene er nyttige for å avklare hvilke saker som skal fram til behandling i regionrådet, for koordinere og avklare arbeidsinnsats, for fordeling av representasjon og drøfting av felles utfordringer. I tillegg er ordførere og rådmenn styringsgruppe for prosjektene i «Hadeland – nært og naturlig».

3. Økonomi

Regnskap for drift av regionrådet og prosjekter regionrådet har ansvaret for, inngår som en del av regnskapet til Gran kommune og revideres som en del av dette.

3.1 Driftsutgifter

Utskrift av Gran kommunes regnskap viser at Regionrådet for Hadeland i 2019 har brutto driftsutgifter på 1.8 mill kr i 2019. Hoveddelen av driftsutgiftene gikk til lønn for regionkoordinator, studietur i Brussel, Hadelandstinget, flytting til nye kontor for regionadministrasjonen og fasilitering av regionrådsmøter. Oppland fylkeskommune refunderte 450 000 kr, i tillegg kom mva refusjon på ca 40 000 kr. Resten av driftsutgiftene ble delt likt på kommunene.

3.2 Partnerskapsmidler og ekstern finansiering

I tillegg til driften av kontoret kommer prosjektene regionrådet gjennomfører eller bevilger midler til. Fra partnerskapsavtalen med Oppland fylkeskommune ble det i 2019 gjennomført prosjekter med en kostnadsramme på til sammen 2 509 235 kr kr.

Prosjektleder for «Hadeland – nært og naturlig» og rådgiver i 50% (kun jobbet 30% i perioden) har vært finansiert gjennom partnerskapsmidler. Totalt med arbeidsgiveravgift og sosiale utgifter var dette ca 860 000 kr i 2019.

Klimapådriver for Hadeland og prosjektledere for BAS har vært tilknyttet regionadministrasjonen men har ikke vært lønnet av partnerskapsmidler. Klimapådriver har vært en fast stilling som har vært lønnsfinansiert av de tre kommunene, og som har hatt prosjektmidler eksternt og fra partnerskapsmidlene. BAS-prosjektet for Gran og Lunner har vært finansiert gjennom klimasatsmidler fra Miljødirektoratet og egenandel fra kommunene som lønnsmidler til prosjektledere.

3.3 Fond

På grunn av underforbruk i 2019 og tidligere år har Regionrådet for Hadeland noe midler stående på fond. Per 31.12.2019 sto det 1.6 mill kr på fond. Dette kan brukes til prosjekter og satsinger i årene fremover.

HADELAND

4. Saker

Mange av sakene regionrådet har arbeidet med i 2019 har vært prosjekter finansiert med midler fra partnerskapsavtale med Oppland fylkeskommune. Disse sakene omtales lenger ned i egne punkt.

Av viktige saker som er behandlet, drøftet eller gitt orientering om og som ikke er spesielt omtalt i årsmeldingen, eller er finansiert ved bruk av partnerskapsmidler, nevnes følgende:

- Regional handlingsplan 2020
- Utredning - fremtidige regionalt samarbeid på Hadeland
- Revidering av reglementet for Regionrådet for Hadeland - Interkommunalt politisk råd
- Oppnevning av representant til Landbrukets Fagråd, styret i Osloregionen, Markarådet og referansegruppe for Sykehuset Innlandet HF
- Møteplan 2020
- Høring - Partnerskapsavtale mellom kommunene og Innlandet fylkeskommune.
- Referatsaker (Referater fra bla møter i Osloregionen)
- Sluttrapport prosjekt for Arrangementsutvikling
- Samarbeidsområder for regionalt partnerskap på Hadeland

HADELAND

5. Partnerskapsavtale med Oppland fylkeskommune

Regionrådet var i 2019 beslutningsorgan for prosjekter som ble finansiert av midler fra «Partnerskapsavtale mellom samarbeidende kommuner og Oppland fylkeskommune». Avtalen var fra 2015-2019. Den hadde en økonomisk ramme på 3,5 mill kr fordelt med 2,5 mill fra Oppland fylkeskommune og 1 mill fra kommunene.

Ved behandling av saker hvor bruk av partnerskapsmidler inngår, er regionrådet utvidet med to politisk valgte representanter fra Oppland fylkeskommune. I tillegg er fylkesrådmannen representert med en representant med samme rettigheter som rådmennene i kommunene. "Regional handlingsplan for Hadeland 2019", som regionrådet vedtok på møte 14.desember 2018 var lagt til grunn for bruk av partnerskapsmidler.

Partnerskapsavtalen har også regulert beslutningsmetodikken som stadfester at avgjørelser skal fattes gjennom konsensus.

6. Slik jobber vi:

6.1 Påvirkning og samfunnskontakt

Mye av jobben til prosjektlederne og daglig leder er å jobbe for Hadeland i ulike sammenhenger. Det å ha gode nettverk og påvirke aktører så Hadeland blir satt på kartet er viktig. Fremme regionens interesser overfor overordna myndigheter og andre premissleverandører, og avgi felles uttalelser i saker som er viktige for regionen er også noe regionadministrasjonen jobber mye med. Det har også vært jobbet for å utvikle og følge opp regionale planer og strategier.

Samarbeid for å skape arenaer der næringsliv, utdanningsinstitusjoner og offentlige myndigheter samhandler samt samhandle med det øvrige lokale virkemiddelapparatet for å fremme næringsutvikling er også en viktig jobb. Blant annet har regionadministrasjonen i flere år vært med og arrangert den årlige Hadelandskonferansen.

Osloregionen

Hadelandskommunene er medlem i samarbeidsalliansen Osloregionen. Denne alliansen består av 69 kommuner (inkl Oslo kommune) og 2 fylkeskommuner (Viken og Innlandet fylkeskommuner).

Osloregionens formål er å initiere, utvikle og støtte samarbeidstiltak som styrker Osloregionens posisjon som en konkurransedyktig og bærekraftig region i Europa. Samarbeidet i regionen skal særlig rettes inn mot utforming av strategier og

HADELAND

igangsetting av samarbeidsprosesser på områder hvor samordning av deltakernes innsats vil være viktig. Alliansen forestår ulike utredningsarbeid, arbeid med å styrke samarbeidet innenfor regionen på ulike områder og er en møteplass/arena for regionens fylkeskommuner og kommuner. Nesten alle beslutninger fattes ved konsensus.

Politisk har Hadeland vært representert i styret ved ordfører i Lunner, Harald Tyrdal. I tillegg har både daglig leder og prosjektledere/rådgivere i regionadministrasjonen deltatt i ulike faggrupper som kommunikasjon og samferdsel.

Internasjonalisering

Det har vært et ønske om å jobbe mer aktivt for at Hadelandskommunene skal være mer med i internasjonale prosjekter. Det finnes mange europeiske og internasjonale samarbeid norske kommuner kan nyte godt av. Det ble i januar 2019 derfor arrangert en studietur til Brussel for Regionrådet for Hadeland. Dette arbeidet jobbes det nå videre med i kommunene.

6.2 Plan og prosess

Det skal startes et arbeid med revidering av Regional Plan for Hadeland i 2020. Styringsgruppe for dette arbeidet vil være Regionrådet for Hadeland. Forberedelser til dette ble jobbet med i 2019.

Daglig leder og rådgiver i regionadministrasjonen har fasilitert regionrådsmøtene, skrevet saker til politisk behandling og har vært organisatorer for å utføre beslutninger som tas. I tillegg har daglig leder og regionadministrasjonen forvaltet partnerskapsmidler, og andre midler som tilligger Regionrådet, og behandlet og fulgt opp den årlige handlingsplanen og budsjettet.

6.3 Prosjekter i regionrådet:

Regionrådet for Hadeland har hatt noen faste satsinger, mange korte eller langsiktige prosjekter og noen fokusområder som prosjektlederne har jobbet sammen om på tvers av prosjektene. Regionen støtter også flere lokale initiativtakere som bidrar aktivt til å øke attraktiviteten i regionen når det gjelder arrangement, kulturliv og langsiktig stedsutvikling.

Bærekraft er et nøkkelord for den økonomiske, sosiale og miljømessige utviklingen av regioner. Hadeland har i mange år ønsket å være i front på energieffektivisering, fornybar energi og reduksjon av klimagassutslipp. Det har

HADELAND

vært et mål at regionen skal være et attraktivt sted for økologisk landbruk, bioøkonomi, grønt byggeri og innovative grønne anskaffelser.

Smarte steder som skaper gode møteplasser og opplevelser i hverdagen både for innbyggere og besøkende er viktig for å være en attraktiv region nær Oslo. Hadeland har høy aktivitet av kultur- og naturopplevelser for alle livets faser.

Av viktige prosjekter det er bevilget partnerskapsmidler til i 2019 nevnes:

Hadeland – nært og naturlig

De største satsingsområdene de siste årene har vært gjennom «Hadeland - nært og naturlig». Satsningen har som mål at Hadeland skal bli en attraktiv region for tilflyttere og næringsetablerere.

Janka Stensvold Henriksen var i 2019 prosjektleder i 100% stilling. Hun har jobbet med underprosjekter knyttet til kommunikasjon, synliggjøring og markedsføring, stedsutvikling og næringsutvikling. Den tyngste delen handler om markedsføring og kommunikasjon, blant annet via nettsider og sosiale media. I tillegg har prosjektleder jobbet tett på og støttet aktører som har jobbet frem store arrangementer og lokale matopplevelser på Hadeland.

Høsten 2019 prioriterte prosjektleder å forankre mulig fremtidige regionsamarbeid, ny næringsstrategi og ny kommunikasjonsstrategi gjennom generering av mye bildemateriale og utstrakt bruk av sosiale medier regionalt og internasjonalt.

HADELAND

I påvente av en varig regionsatsing og mulige endringer på grunn av det har 2019 vært preget av å synliggjøre regionen, og ellers følge tiltak og prosjekter som er i gang.

I 2019 brukte prosjektet totalt 1 231 140 kr av partnerskapsmidlene. Av disse gikk ca 860 000 kr til lønn, pensjonsinnskudd og arbeidsgiveravgift. De store utgiftspostene ellers var tilknyttet konsulentbistand for nettside og sosiale medier, annonsering og bilder/film.

Se ellers prosjektrapport for 2019.

Samferdselsprosjekter/ Stor-Oslo Nord

Det har vært viktig for Regionrådet å jobbe med og støtte samferdselsprosjekter i regionen vår. På Ringerikssiden har det vært jobbet med planlegging av Ringeriksbanen og bedre vei på E16. Dette har Regionrådet for Hadeland støttet tidligere år.

Prosjektet Stor-Oslo Nord ble startet sommeren 2012 av kommunene Gjøvik, Nittedal, Gran, Lunner, Østre Toten, Vestre Toten, Nordre Land og Søndre Land. Formålet med prosjektet er å korte ned reisetiden til og fra Oslo med bil på RV4 og med tog på Gjøvikbanen. Prosjektet er finansiert som et spleiselag og har fått partnerskapsmidler fra Hadeland i flere år. Prosjektleder har vært Jarle Snekkestad, han er nå i en annen stilling men følger fortsatt opp prosjektet. I 2019 fikk Stor- Oslo Nord prosjektet 191 800 kr i partnerskapsmidler.

HADELAND

Næringsstrategi og næringsbarometer

Det har i et par år vært jobbet for en felles næringsstrategi og et næringsbarometer for Hadelandskommunene. Dette arbeidet har vært utført av regionadministrasjonen og Hadelandshagen i tillegg til å kjøpe noe ekstern kompetanse fra Universitetet i Sørøst-Norge. I 2019 ble det brukt 160 000 kr av partnerskapsmidler på dette prosjektet. Prosjektet skal fullføres i 2020, men vil kreve både oppfølging og noe midler fremover for oppdatering av næringsbarometeret.

Mat og opplevelser

Regionen har tidligere hatt en prosjektleder for utvikling av store regionale og nasjonale prosjekter på Hadeland, og for å utvikle festivaler og nettverk for å formidle kortreist kvalitetsmat fra Hadeland. Regionrådet for Hadeland har også de siste årene brukt partnerskapsmidler på disse satsingene, men det er da prosjektleder for «Hadeland – nært og naturlig» som har jobbet for dette sammen med eksterne aktører. I 2019 fikk Festivalen «Høy på landet» overført 100 000,- og «Operafest Røykenvik» fikk også overført 100 000,-. Begge disse festivalene brukte midlene til salg og markedsføring av lokalprodusert mat.

Stedsutvikling

Stedsutvikling har vært hovedsatsning for Regionrådet for Hadeland i flere år. I henhold til Regional Plan for Hadeland 2015-2021, er spesielt en satsing på tettstedene i regionen viktig for å oppnå ønsket utvikling og målene om befolkningsvekst. Målet er attraktive, levende og gode tettsteder med tilstrekkelig servicenivå og befolkningsgrunnlag – bygd på lokal egenart med levende kjerner og redusert transportbehov.

HADELAND

Regional Plan for Hadeland sier også at det er tre tettsteder som skal prioriteres for fortetting og utvikling. Disse tre er Nesbakken, Gran og Harestua. I tillegg defineres Brandbu og Roa som viktige lokale utviklingsområder.

I 2019 fikk 3 ulike stedsutviklingsprosjekter midler på Hadeland. Randsfjordfestivalen i Jevnaker fikk 200 000 kr til sitt arbeid for liv og røre og å skape et attraktivt sted å besøke.

Harestua IL fikk 200 000 kr for å skape et midlertidig torg sommeren 2019 i tillegg til å skape en festival for hele Hadelands befolkning i tilknytning til turnstevnet juni 2019.

Gran Handel og Håndverk fikk 200 000 kr for arbeid med å skape et attraktivt regionsenter i forbindelse med Gla-dager og Potetfestivalen og i tillegg skape liv og røre på torget sommer og vinter.

Ski-NM på Lygna 2019

Ski-NM på Lygna i 2017 og 2019 ble vurdert som en viktig mulighet for å skape stolthet internt i egen region, og som en mulighet for å få oppmerksomhet utenfra både på selve arrangementet, men også på Hadeland som en attraktiv bo-, nærings- og besøksregion. Slike store arrangementer må vi utnytte, og det anses som viktig og nødvendig å støtte opp under markedsføringstiltak.

HADELAND

I likhet med forrige gang ble det lagt ekstra vekt på å utvikle aktiviteter for barn og unge. I samarbeid med skolen i Gran, Ung Hadeland, Hadeland videregående skole og Norges skiforbund ble det utviklet et aktivitetstilbud til elevene på Hadeland. Alle skolene i Gran, Jevnaker og Lunner takket ja til tilbudet. Nesten 4000 skolebarn og ansatte deltok på opplegget torsdag 28. og fredag 29. mars.

Det ble i 2019 overført 200 000 kr til Ski NM på Lygna.

6.4 Prosjekter med ekstern finansiering:

Bærekraftig og attraktiv stedsutvikling

Dette toårige prosjektet for Gran og Lunner har hatt ekstern finansiering gjennom klimasatsmidler fra Miljødirektoratet og startet opp i januar 2018. Prosjektet avsluttes i mars 2020. Prosjektledere har vært Øyvind Sørli (50%) og Emilie Helgesen Grud (20%). Lønnsmidler er betalt av kommunene.

Målet med prosjektet har vært å foreta en faglig vurdering av hvordan kommunene på en best mulig måte kan utvikle seg i en retning der en tar hensyn til både klima- og miljøhensyn og befolkningens behov og ønsker – og på denne måten skape gode bomiljøer og attraktive tettsteder på Hadeland. Målet, både med prosjektet og med planleggingen av utviklingen i kommunene framover, må altså være å finne løsninger der en skaper et lokalsamfunn der det er attraktivt å bo og drive næringsvirksomhet i og der en samtidig legger større vekt på å ta klima- og miljøhensyn.

Utgangspunktet har vært å se på hvordan de overordnede prinsippene for samordnet areal-, transport og boligplanlegging passer for lokalsamfunnet på Hadeland, og hvordan en eventuelt kan tilpasse dette. For å se nærmere på dette har prosjektet konsentrert seg om tre hovedtemaer:

- Eksisterende kunnskapsgrunnlag og tidligere planer, analyser m.m.
- En demografi- og avstandsanalyse for Lunner og Gran kommune
- En faglig vurdering av dagens kollektivtransport, og muligheter for utvikling av dette

Prosjektet avsluttes i 2020 og kommer til å oppsummere i to hovedpunkter: *Arealstrategi* og *kollektivtrafikk*. Det vil foreslås at kommunene utvikler utbyggingsmønsteret som en flerkjernestruktur med en tydelig satsing på tettstedenes kvaliteter og fortettingsmuligheter. Styrking av kollektivtransporten bør skje ved utbygging nær knutepunktene, bedre togtilbud med timesavganger, bedre korrespondanse tog/buss og buss/buss og styrking av det busstilbudet som har størst potensiale. Det foreslås også et felles gang- og sykkelprosjekt for Lunner og Gran.

HADELAND

Klimapådriver

Siden 2012 har Kristin Molstad hatt stillingen som klimapådriver for Hadeland. Prosjektleder har hatt lønnsmidler direkte fra kommunene mens prosjektmidler har vært både eksternt innsøkt og partnerskapsmidler. I 2019 ble det overført 21 000 kr fra partnerskapsmidler til klimapådriver-prosjektet.

Klimapådriveren skal inspirere og være en pådriver for at kommunene når målsettingene som er vedtatt i klima- og energiplanene. Klimapådriver for Hadeland har hatt en unik rolle i Norge som regional klimapådriver. Prosjektet har hatt som mål å drive holdningsskapende arbeid blant befolkningen gjennom å henvende seg til skoler, bedrifter og kommunene.

I tillegg har det vært et mål å drive kompetanseheving, tilrettelegge for bærekraftig energibruk og forbruk og være en pådriver for innovative løsninger som kommer befolkningen til nytte. Det har sammen med kommunene vært arbeidet for langsiktig og bærekraftige løsninger for energieffektivisering, energiomlegging og reduksjon av klimagassutslipp. Klimapådriver har bistått kommunene med revidering av klima- og energiplanene. Klimapådriver har hentet inn mye eksterne midler til ulike klima- og miljøprosjekter i kommunene, totalt ca 7 millioner kr i disse årene. I 2019 har klimapådrivers arbeid blant annet handlet om gjennomføring av «klimahelt-kampanjen» og «grønne uker-kampanjen» med gratis energirådgivning. Se ellers sluttrapport for Klimapådriver som ble lagt frem på regionrådsmøtet 14.desember 2019. Prosjektperioden gikk ut 31.12.2019 og prosjektleder avsluttet sin stilling samtidig.

Det er bestemt at det ikke videreføres en slik regional klimapådriverstilling i 2020. Det blir derfor viktig at kommunene og andre prosjekter følger opp videre tiltak som klimapådriver har hatt ansvar for.

Klimapådriver for Hadeland 2016-2019

*« Vision without action is merely a dream.
Action without vision just passes the time.
Vision with action can change the world.»*

Joel A. Barker

1 OM KLIMAPÅDRIVER

Den regionale satsningen på bioenergi dannet grunnlaget for at Lunner, Gran og Jevnaker i 2007 ble utnevnt til Grønne energikommunene. Hadelandskommunene valgte å bruke midlene som fulgte med utnevnelsen til å opprette en regional prosjektstilling – kalt klimapådriver – for å følge opp energi og klimaarbeidet i Hadelandsregionen. Live Ytrehus ble ansatt som landets første regionale klimapådriver i perioden 2009-2011. Sluttrapporten fra første prosjektperiode viser til gode erfaringer med å samarbeide om en regional klimapådriverstilling og anbefaler videreføring. I 2012 ble klimapådriverstillingen vedtatt videreført i tre nye år. Stillingen ble utlyst i august 2012 og Kristin Molstad ble ansatt som ny klimapådriver fra 12.november 2012 til 31.desember 2015. Regionrådet vedtok videreføring av klimapådriver i en ny prosjektperiode fra 15.august 2016 til 31.desember 2019.

Prosjektmandatet «Klimapådriver 2016-2019» og årlige handlingsplaner er vedtatt i regionrådet.

1.1 Klimapådrivers formål

Klimapådriver for Hadeland har som formål å styrke energi- og klimaarbeidet i Hadelandsregionen og er et viktig virkemiddel for å nå målsetningene i kommunenes klima- og energiplaner.

Klimapådriverprosjektet har fire delmål:

1	Klimapådriver skal drive kunnskapsformidling og holdningsskapende arbeid i lokalsamfunnet og motivere lokale aktører til å bidra til bærekraftig samfunnsutvikling.
2	Klimapådriver skal inspirere og være en pådriver for at kommunene når sine målsetninger knyttet til energi, klima og bærekraft.
3	Klimapådriver skal bistå i arbeidet med å revidere kommunenes energi- og klimaplaner og bidra til at disse er godt kjent og forankret i kommunenes administrasjon.
4	Klimapådrivers arbeid skal bidra til å styrke regionrådets andre satsninger som fremmer en helhetlig bærekraftig samfunnsutvikling på Hadeland.

1.2 Klimapådrivers rolle

Pådriver

Som stillingstittelen tilsier, er det spesielt pådriverrollen er blitt vektlagt i prosjektet.

Det innebærer blant annet å;

- innhente midler og etablere samarbeid for gjennomføring av tiltak og prosjekter
- ta initiativ til og koordinere aktiviteter, tiltak og prosjekter
- fange opp ideer og kartlegge muligheter for handling og måloppnåelse
- bistå med å forankre klimamål i planer og strategier
- bistå med å gjennomføre tiltak i klima- og energiplanene
- sette klima på agendaen både politisk og administrativt
- ha fokus på muligheter og spre gode historier om hva kommunene gjør og kan få til

Rådgiver

Klimapådriver har fungert som rådgiver overfor lokalpolitikere, kommunens administrasjon, næringslivet, skoler, organisasjoner og innbyggere. Rådgivning omhandler både faglige spørsmål, prosesser, organisering, finansiering og tilrettelegging i klimaarbeidet.

Ved kompetansebehov som ikke klimapådriver kan bidra med, har oppgaven vært å bidra ved å innhente kunnskap fra andre fagpersoner/miljøer og/eller organisere seminar, kurs e.l. som kan møte kompetansebehovet.

Samarbeid- og nettverksbygger

Samarbeid- og nettverksbygging har vært en prioritert arbeidsmetode for å kunne utvikle større prosjekter som har gode forutsetninger for å utløse ekstern finansiering. Klimaarbeidet er ofte tverrfaglig og sektorovergripende, og det har vært viktig for prosjektet å ha nettverk og samarbeid både innen akademia og utdanning, næringsliv, organisasjoner, lokalsamfunnet og offentlig forvaltning regionalt og nasjonalt.

Klimapådriver har deltatt aktivt i flere nettverk, og etablert god dialog og samarbeid med fylkesmannen, fylkeskommunen og andre kommuner.

Formidler

Formidling av kunnskap om klima og kommunenes klimaarbeid er viktig for å mobilisere lokalsamfunnet og skape forståelse for at kommunenes planer og vedtak prioriterer klima. Handlingskampanjer, rådgivning og kunnskapsformidling overfor innbyggere, næringsliv og skole har derfor vært en viktig oppgave for klimapådriver.

Synliggjøring av klimapådriverprosjektet og klimaarbeidet på Hadeland er også et viktig bidrag i profileringen av Hadeland som en «grønn region» i tråd med målsetningen til «Hadeland – nært og naturlig».

1.3 Prosjektorganisering

Prosjekteier	Regionrådet for Hadeland
Prosjektansvarlig	Regionkoordinator
Prosjektleder/klimapådriver	Kristin Molstad
Styringsgruppe	Rådmenn i Jevnaker, Lunner og Gran og regionkoordinator

Klimapådriver har delt kontorer med regionadministrasjonen på Gran rådhus. I første prosjektperiode hadde klimapådriver en ukentlig kontordag på Lunner rådhus og Jevnaker samfunnshus. Dette ble etter hvert avvirket som en fast ordning på grunn av oppussing, omorganisering og lite kontorkapasitet.

Hver kommune har oppnevnt en hovedkontakt for klimapådriver som er sentralt plassert i kommunenes administrasjon og har klimaoppfølgingsansvar. I første prosjektperiode møttes disse fast som en arbeidsgruppe for klimapådriver. I prosjektperioden 2016-2019 har klimapådriver valgt å avvikle den faste arbeidsgruppen. Årsaken er at det var sjelden alle tre kommunene var representert på møter (særlig Jevnaker kommune uteble). I tillegg berører klimaarbeidet mange fagområder, og i flere saker var det hensiktsmessig å ha flere kontaktpersoner på ulike fagområder i kommunene. Klimapådriver har derfor valgt organisere prosjektgrupper knyttet til konkrete prosjekter og tiltak, og delta på eksisterende arenaer/forum i kommunene.

1.4 Økonomi

Kommunene bidrar med en egenandel som skal dekke lønnskostnader til klimapådriver. I tillegg er det bevilget partnerskapsmidler til driftsutgifter og kompetansetiltak. Klimapådriver har innhentet eksterne tilskudd til gjennomføring av klimatiltak og aktiviteter.

Prosjektregnskap 2016-2019				
	2016	2017	2018	2019
Totalsum	634 903,11	952 456,45	780 286,34	976 702,76
Egenandel kommunene		560 805	735 069	-740 000
Partnerskapsmidler	569 773,43	31 119,92	71 632,34	94 670,24
Bruk av fond	10 396,57		3 000	142 032,52
Eksterne tilskudd	75 978,5	500 000		
Lønnskostnader	-550 005,32	-565 257,14	-702 988,67	-740 000
Driftsutgifter	-16 113,79	-21 013,03	-29 667,20	-28 404,38
Kompetanse	-9 295	-11 616,09	-44 630,47	-5 021,63
Aktiviteter/tiltak	-59 489	-354 570,19	-3 000	-203 276,75
Budsjettbalanse	21 245,39	139 468,47	29 415	0

Klimapådriver har innhentet totalt 8,45 millioner kroner i eksterne midler til konkrete prosjekter og tiltak i prosjektperioden 2013-2019.

Eksterne tilskudd til prosjekter og tiltak

Husbanken	Kompetansetilskudd til pilotprosjekt for sol/ved anlegg i to private boliger (2013) <i>I samarbeid med Energiråd Innlandet, VVS foreningen og Energigården</i>	250 000 kr
SustainCo (EU)	Støtte til utredning av fornybare energiløsninger for Klemmahallen idrettshall og barnehage (2014) <i>I samarbeid med Energigården</i>	15 000 kr
Enova	Støtte til Glasslåven fra programmet «Ny teknologi i framtidens bygg» (2014) <i>I samarbeid med Stiftelsen Glasslåven Granavolden, Asplan Viak og Gaia Arkitekter</i>	850 000 kr
Enova	Støtte til gjennomføring av tiltakspakke i EPC + utskifting til LED gatebelysning (Etterbetales kommunene etter tiltakene er gjennomført)	<i>Innvilget, totalsum ikke kjent</i>
Transnova	Støtte til elsykkelprosjekt i Hjemmetjenesten (2015) – <i>I samarbeid med Fremtiden i Våre Hender og Gjøvik kommune</i>	67 500 kr
Miljødirektoratet	Støtte til fagseminar om klimatilpasning for kommuner og fylkeskommunen i Innlandet (2015) <i>I samarbeid med Lillehammer kommune, Gjøvik kommune og Oppland fylkeskommune</i>	50 000 kr
Klimaspleis-ordningen (Oppland)	Støtte til klimapådriverprosjektet for gjennomføring av følgende klimatiltak i Hadelandskommunene (2015): ➤ Vintersyklistkampanje	82 650 kr

fylkeskommune, Fylkesmannen i Oppland, Statens vegvesen)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ladestasjon for kommunal elbil på Lunner rådhus ➤ Grønne uker/energirådgivningstjenester ➤ Elsykler til Hjemmetjenesten 	
Fylkesmannen i Oppland (skjønnsmidler)	Klimatiltak og aktiviteter i klimapådriverprosjektet 2013-2019	1 321 000 kr
Miljødirektoratet	Klimanettverksmidler 2017-2019	725 000 kr
Miljødirektoratet	Ladepunkter for kommunale tjenestebiler i Gran	120 000 kr
Miljødirektoratet, Oppland fylkeskommune, Akershus fylkeskommune	Klimaheltkampanjen 2019 <i>I samarbeid med kommunene Asker, Røyken, Gjøvik, Lillehammer, Østre Toten og Oppland fylkeskommune</i>	885 000 kr
Miljødirektoratet	Prosjektet «Den dyktige bonden» (2019-2021) <i>I samarbeid med Landbrukskontoret for Hadeland og Østre Toten kommune</i>	2 771 000 kr
Miljødirektoratet	Prosjektet «Bærekraftig og attraktiv stedsutvikling i Gran og Lunner» (2018-2020)	715 000 kr
TOTALSUM		8 452 150 kr

2 AKTIVITETER & RESULTATER

Klimapådriverprosjektet vurderes her på bakgrunn av;

- hvorvidt de fire delmålene er realisert
- antall og omfang av gjennomførte aktiviteter og tiltak, samt tilbakemeldinger og målt effekt av disse når datagrunnlag foreligger
- hvorvidt kommunene og andre aktører erfarer at klimapådriverstillingen styrker klimaarbeidet på Hadeland

DELMÅL

1) Klimapådriver skal drive kunnskapsformidling og holdningsskapende arbeid i lokalsamfunnet og motivere lokale aktører til å bidra til bærekraftig samfunnsutvikling.

AKTIVITETER & RESULTATER

Bred medvirkningsprosess ifm. klimaplanarbeidet har bidratt til å realisere dette målet. Bl.a. arrangert 5 åpne temaworkshop og klimakontor på bibliotekene.

Klimaheltkampanjen ble gjennomført i aug-okt 2019. Det er en handlingskampanje som skal gjøre folk bevisst på eget klimafotavtrykk og hvordan handlinger i hverdagen påvirker dette. Innbyggere kan delta ved å velge seg en eller flere aktiviteter som reduserer klimafotavtrykket som de skal gjennomføre i minimum 4 uker.

I kampanjen ble det testet et nyutviklet digitalt verktøy for å beregne personlig klimafotavtrykk og logge aktiviteter. Erfaringen var at tjenesten var ikke ferdigutviklet til å implementere – det var for mange utfordringer med innlogging og lite brukervennlig. Verktøyet gav oss likevel relevant kunnskapsgrunnlag om innbyggers klimafotavtrykk, adferd og holdninger gjennom spørreundersøkelser.

Kommunikasjonsstrategien fungerte imidlertid godt og kommunene fikk gode erfaringer med å bruke Snapchat-annonse for å gjøre kampanjen kjent (125 000 visninger). Vi nådde ut bredt gjennom mange kanaler og fikk etablert Klimahelt som en gjenkjennbart «brand» (4664 nye brukere på klimahelt.no, 1349 påmeldinger, 1087 svar på undersøkelse, 379 deltakere, 480 aktiviteter). Klimaheltkampanjen fikk en del negativ omtale i lokalavisa i form av en kjøttskamdebatt som skapte mye engasjement. Dersom Klimaheltdeltakerne fortsetter med aktiviteten de valgte gjennom et helt år vil det gi en årlig utslippsreduksjon på i underkant av 200 tonn CO₂-ekv.

Kampanjen har krevd mange arbeidstimer, men har gitt mye nyttig erfaring og innsikt, gode samarbeidspartnere og mange kampanjeelementer som kan deles og videreføres. Det er utarbeidet egen rapport for Klimaheltkampanjen.

Tiltaket som har fått mest positiv tilbakemelding fra innbyggere er Grønne uker kampanjene som ble gjennomført høsten 2017 og 2019. I 4-6 uker tilbyr kommunene gratis energirådgivningstjenester til boligeiere som inkluderer ENØK-telefon, gratis hjemmebesøk av energirådgiver og informasjonsmøter. Det ble sendt ut brosjyre med informasjon om kampanjen til alle husstander. Tjenesten omtales som relevant, bevisstgjørende og nyttig av boligeierne. Se egne rapport.

- 2017: 27 hjemmebesøk, 166 analyser, 33 tlf henvendelser.
- 2019: 40 hjemmebesøk (fullbooket), 568 analyser (inkl. Lillehammer, Gjøvik, Østre Toten), 118 tlf henvendelser (inkl. Lillehammer, Gjøvik, Østre Toten).

Andre aktiviteter som har oppfylt delmål 1:

- Grønt & Genialt – klimaforedrag og innovasjonscamp på ungdomsskoler (6 stk) og for skoleklasse på Hadeland videregående skole (1x). Innovasjonscamp med bærekraftfokus på Hadeland videregående ble avlyst av skoleledelsen grunnet manglendekapasitet og derfor ikke gjennomført.
- Arrangert fagseminarer: klimatilpassing for gårdbrukere (40 deltakere), Håndverkersamlinger om energieffektivisering i bygg og boliger, fremtidige byggekrav og fornybare energiløsninger, trebruk i bygg for byggenæringen og miljøledelse/miljøsertifisering for bedrifter, klimabudsjettt og klimaledning for kommuner, webinar om ladepunkter for kommuner
- Vært støttespiller for etablering av økotun v/Filago på Jaren. Selskapet gikk konkurs høsten 2019 og byggeprosjektet er nå skrinlagt.
- Klimapådriver har også aktivt viderefremmet relevante fagsamlinger, seminarer og konferanser til kommunens administrasjon og eksterne aktører, og i enkelte tilfeller dekket deltakeravgiften til kommunens ansatte.
- En del foredrag/innlegg ca. 30 stk.

EVALUERING

Klimapådriver har som delmål 1 tilsier, jobbet mye med kunnskapsformidling og holdningsskapende arbeid, spesielt gjennom kampanjer. Det kan vises til mye aktivitet og god effekt av kommunikasjonsstrategier, men det er vanskelig å påvise i hvilken grad dette har bidratt til økt kunnskap og handling. Tilbakemeldingene fra deltakere/mottakere har imidlertid vært at det har vært nyttig og av god kvalitet, men det var svært varierende grad av oppslutning om fagsamlingene/informasjonsmøtene. Det er tydelig at noen temaer, for eksempel bygg og energi, vekker større interesse enn f.eks. miljøsertifisering og miljøledning i bedrifter.

Det var seks tiltak/aktiviteter som ikke ble gjennomført på grunn av at samarbeidspartnere trakk seg, søknad om midler ikke ble innvilget eller for få påmeldinger.

En del informasjon om energi- og klimaarbeidet er blitt lagt ut på kommunenes og regionrådets hjemmeside, men dette har i hovedsak vært relatert til aktiviteter rettet mot innbyggere. Kommunenes

egne kanaler kunne i større grad blitt tatt i bruk for å realisere delmål 1. Her er Asker kommune et godt eksempel å la seg inspirere av.

I videre arbeid vil klimapådriver anbefale å jobbe mer med tilrettelegging for klimavennlig adferd og stimulere og støtte grasrotinitiativ.

DELMÅL

2) Klimapådriver skal inspirere og være en pådriver for at kommunene når sine målsettinger knyttet til energi, klima og bærekraft.

AKTIVITETER & RESULTATER

Klimapådriver har initiert og innhentet midler til pådriverstilling for bærekraftig stedsutvikling og ATP. Prosjektidé/søknad ble ikke forankret godt nok i kommunene før søknadsfrist. Det førte til at det tok lang tid med avklaringer om deltakelse, egenandel og prosjektorganisering etter at søknaden ble innvilget. Jevnaker trakk seg for å bruke sine ressurser på plansamarbeid med Ringerike/Hole. Gran og Lunner har samarbeidet om prosjektet for perioden jan 2018-jan 2020. Klimapådriver har vært teammedarbeider i prosjektet. Sluttrapport utarbeides i 2020.

Klimapådriver samarbeider med Landbrukskontoret om satsninger innen bærekraftig landbruk (prosjekt «Den dyktige bonden», lokalmat, fagsamlinger). Klimapådriver har bidratt med å søke midler og sitter i styre og arbeidsgruppe for «Den dyktige bonden» prosjektet.

Andre tiltak som klimapådriver har søkt midler til for kommunene:

- Søknad om Klimasatsmidler til ladepunkter for tjenestebiler i Gran – innvilget, ladepunkter etablert, rapportering gjenstår.
- Søknad om Klimaspleismidler til Grønne uker – innvilget, rapportering fullført.
- Søknad om Klimaspleismidler til «Grønt skifte i Jevnaker sentrum» – ikke innvilget.
- Søknad om Klimaspleismidler til shuttlebuss for togreisende turister – ikke innvilget. Pilotprosjekt gjennomført uten midler mai-sept 2017 i regi av destinasjonsselskapet.

Klimapådriver har jobbet en del med rådgivning og kompetansetiltak for lokalpolitikere og kommuneadministrasjonen. Rådgivning omhandler både faglige spørsmål, prosesser, organisering, finansiering og tilrettelegging i klimaarbeidet.

EVALUERING

Revisjon av klimaplaner har vært tidkrevende, så det har vært mindre tid til oppfølging av tiltak/mål sammenliknet med forrige prosjektperiode. Samtidig har det vært hensiktsmessig å vente med å legge trykk på oppfølging av planer til de er revidert. For delmål 2 har klimapådriver bidratt særlig med å innhente eksterne midler til gjennomføring. I tillegg har kompetansehevingstiltak vært et viktig bidrag. Klimapådrivers rolle kunne med fordel vært bedre kjent i kommuneadministrasjonen for å kunne bidra mer med rådgivning, søknadsskriving og tilrettelegging for gjennomføring av klimatiltak.

DELMÅL

3) Klimapådriver skal bistå i arbeidet med å revidere kommunenes energi- og klimaplaner og bidra til at disse er godt kjent og forankret i kommunenes administrasjon.

AKTIVITETER & RESULTATER

Revisjon av kommunenes klima- og energiplaner ble startet høsten 2016. Det ble lagt opp til stor grad av medvirkning fra politikere og innbyggere. Klimapådriver ledet prosessen og forfattet planene.

Klima- og energiplanene ble vedtatt i kommunestyrene i perioden mars-oktober 2018.

Klimapådriver bistår kommunene med å utarbeide rutiner og maler for oppfølging og rapportering av klimaplan og klimaregnskap i 2019.

EVALUERING

Klimaplanprosess ble mer tid- og arbeidskrevende enn antatt. Det var flere årsaker til dette, blant annet en omfattende medvirkningsprosess, stor politisk interesse og involvering, uklart mandat som skapte forvirring, og en beslutningsendring om å utarbeide tre klimaplaner i stedet for en felles regional klimaplan. Det har medført at andre tiltak og prosjekter har blitt utsatt eller fått mindre oppfølging enn planlagt.

Prosjektmandatet understreker at klimapådriveren ikke skal behøve å bruke ressurser på å skape tilslutning til sitt arbeid i kommunene. Kommunene har derfor et særlig ansvar for å legge til rette for en effektiv utnyttelse av prosjektlederens ressurser, og rådmennene har det overordnede ansvaret for å sørge for tilstrekkelig forankring av prosjektet både politisk og administrativt. Klimapådriver erfarer at forankringen politisk og i ledelsen har vært god, men at forankringen i deler av administrasjonen har vært for svak. Blant annet har informasjonsflyten om pågående prosesser i kommunene vært for dårlig, slik at klimapådriver har kommet for sent inn i prosesser til å gi god rådgivning og bistand.

Klimapådriver kunne med fordel hatt mer kontakt med kommunale virksomheter for å avdekke behov og muligheter for klimatiltak, og gjøre administrasjonen kjent med sine ansvarsområder og hvordan klimapådriver kan bistå.

Klimapådriver anbefaler at kommunene får på plass et godt system for klimaledelse for å styrke forankring og oppfølging av klimaplanen, hvor klimabudsjett kan være et nyttig verktøy.

DELMÅL

4) Klimapådrivers arbeid skal bidra til å styrke regionrådets andre satsninger som fremmer en helhetlig bærekraftig samfunnsutvikling på Hadeland.

AKTIVITETER & RESULTATER

Samarbeider med arrangører, arrangementsutvikler/Hadeland - Nært og Naturlig om grønn profil på arrangementer på Hadeland.

Samarbeider med destinasjonsselskapet om et pilotprosjekt for bærekraftig reisemål på Hadeland.

Samarbeider med Norsk Turistutvikling, Gran kommune, Brandbu og Tingelstad

Almenning og Lygnalia Grunneierlag om prosjektet «Klimapositivt hytteliv på Lygna». Forprosjekt gjennomført. Hovedprosjekt fått innvilget tilskudd og er i gang.

Samarbeider med prosjektleder i «Hadeland - Nært og Naturlig» om profileringen av Hadeland som en

«grønn region».

EVALUERING

I denne prosjektperioden er det særlig reiseliv, landbruk og stedsutvikling som har dratt nytte av klimapådriverprosjektet.

Regionrådsadministrasjonen har jobbet bedre som team og bidratt med kompetanse og ideer til hverandres prosjekter.

3 VEIEN VIDERE

Her vil jeg dele noen refleksjoner om hva som kan være nyttig å sette fokus på og forslag til justeringer i en eventuell videreføring av Klimapådriver for Hadeland.

3.1 Organisering av klimaarbeidet

Overordnet kan en si at klimapådriverprosjektet har bidratt til at flere tiltak i energi- og klimaplanene er blitt gjennomført i tillegg til andre aktiviteter. Den økte gjennomføringskraften kommer som følge av at kommunene har en dedikert ressurs som har vært fristilt fra kommunenes linjeorganisasjon og ordinær saksbehandling. Klimapådriver har dermed kunne prioritere tid på å drive idé- og prosjektutvikling, jobbe med kompetanseheving og formidling, utvikle samarbeid og innhente midler. Flere prosjekter er satt i gang som et resultat av deltakelse i nettverk.

Det at klimapådriver ikke har vært tilknyttet linjeorganisasjonen har gitt fleksibilitet til å ha direkte dialog med ansvarlige personer for gjennomføring for å effektivisere prosessen, og samtidig forankre tiltak direkte hos ledelsen. Utfordringen har vært å opparbeide tilstrekkelig eierskap til arbeidet i kommuneadministrasjonen, og klimapådriver har nok av flere virksomheter blitt oppfattet som ekstern aktør.

Fylkesmannen, fylkeskommunen og andre samarbeidspartnere erfarer at klimapådriverstillingen har bidratt positivt til samarbeidet om klima og at Hadelandskommunene har hatt mer aktivitet og flere gode resultater sammenliknet med andre kommuner i Innlandet. Denne måten å organisere kommunalt energi- og klimaarbeid i et regionalt samarbeid er unik i norsk sammenheng.

En rapport¹ fra Miljødirektoratet utredet av Vista analyse (2014) viser at spesielt små kommuner har store utfordringer i forhold til å følge opp sitt energi- og klimaarbeid. En av utfordringene er at mindre kommuner ofte har større vanskeligheter med å bygge opp gode fagmiljøer og nettverk pga. mindre stabskapasitet, store reiseavstander og lite midler til å delta på faglige arrangement. En annen utfordring er at få av de små og mellomstore kommunene har ansatte som jobber dedikert med energi- og klimasaker. Oppfølgingen av energi- og klimaplanen ivaretas som regel av en 20-50 % stilling, og kombinert med andre lovpålagte oppgaver som prioriteres først fører det til at stillingsprosenten i praksis er ennå lavere. Flere

¹ Link: <http://www.miljodirektoratet.no/no/Publikasjoner/2014/Oktober-2014/Erfaringer-og-utfordringer-med-klima-og-energiplanlegging-i-kommuner-og-fylkeskommuner/>

kommuner har valgt å inkludere både miljø og klima i en rådgiverstilling. Erfaringer er da at ofte er det miljø saker, særlig forurensing, som opptar det meste av stillingsprosenten.

Ved å samarbeide om å ansette en regional klimapådriver har de tre Hadelandskommunene klart å imøtekomme utfordringene nevnt overfor som mange små og mellomstore kommuner opplever. Siden de tre kommunene stort sett har de samme utfordringene og målsetningene innen energi- og klimaarbeidet, har en felles prosjektstilling innen dette feltet vist seg å effektivisere og koordinere arbeidet bedre, samtidig som det gir bedre muligheter for mer aktivitet, tilskudd og samarbeid. Det gir også flere positive spinn-off effekter ved å jobbe på tvers av flere kommuner i form av erfaringsutveksling, kompetansedeling og større nedslagsfelt for prosjekter og tiltak. Videre har det i flere tilfeller vist seg at én kommunes engasjement for et tiltak kan «smitte» over på de andre kommunene. Energisparekontrakter og LED gatelys er to eksempler hvor Jevnaker kommune i begge tilfeller var en pådriver for å få med Gran og Lunner på et samarbeid. I tillegg har en regional klimapådriverstilling vært et synlig kontaktpunkt for eksterne aktører som ønsker å inngå samarbeid eller få informasjon om energi- og klimaarbeidet i regionen.

3.2 Strategi og prioritering

Her er de viktigste faktorene som det kan være lurt å ta med i vurderingen av hvilke klimatiltak og prosjekter som skal prioriteres:

- I hvor stor grad tiltaket bidrar til utslippsreduksjon av klimagasser.
- Hvor kommunene selv har gode virkemidler/utøver myndighet².
- Gode forutsetninger for samarbeid og økonomisk støtte.
- Politisk vilje til gjennomføring.
- Støtte fra leder/ledelsen.
- God forankring hos ansvarlige for gjennomføring.
- Positive synergieffekter for andre fagområder/prosjekter/satsninger, f.eks. bedre vilkår for god folkehelse, mer effektiv ressursutnyttelse, bedre materialkvalitet, etisk forsvarlig forbruk, sømløs mobilitet, fornyelse av sentrumsområder og nye samhandling- og forretningsmodeller.
- Bra for forankring og utvider samarbeidsmulighetene.
- Påvist klimaeffekt og/eller gode erfaringer i andre kommuner.

Det er viktig å se og handle helhetlig i arbeidet med å redusere klimagassutslipp og utvikle lavutslippssamfunnet. Det er hensiktsmessig å drøfte om en videreføring av klimapådriverprosjektet i større grad skal ivareta et mer helhetlig bærekraftperspektiv. Kommunene bør også benytte arbeidet med å integrere bærekraftmålene i kommuneplanens samfunnsdel til å forankre klimaarbeidet og klimaplanen politisk og administrativt.

Klimautfordringene reiser komplekse problemstillinger som krever en bred og helhetlig tilnærming, på tvers av fagdisipliner og forvaltningsnivåer, og utfordrer skillet mellom offentlig – privat – frivillig. Klimaarbeidet er derfor et bra sted å starte for å teste nye samhandlingsmetoder og teknologi, og bør knyttes tettere til kommunenes arbeid med innovasjon og digitalisering.

² Eksempler: areal- og transportplanlegging (plan- og bygningsloven), offentlige anskaffelser, egen virksomhet og eiendom, informasjonsformidling til innbyggere, næringsliv og grunnskole.

3.3 Innsatsområder

Det kan også være nyttig med en strategisk vurdering av innsatsområder. Dette er områdene som klimapådriver vurderer som viktige å prioritere for kommunene i de nærmeste årene:

1) Klimavennlig transport

Veitrafikken står for 47 % av klimagassutslippene i Gran, og henholdsvis 40 % i Jevnaker og 65 % i Lunner. Det er derfor svært viktig at kommunene prioriterer arbeidet med å redusere transportbehovet og legge til rette for at gjenværende transport kan gjøres på en klimavennlig måte. Kommuner kan gjøre tiltak både i rollen som planmyndighet, veieier og drifter av egne kjøretøy.

2) Bærekraftig og klimavennlig areal- og transportplanlegging

Bærekraftperspektivet har en stadig mer framtrødende plass innen by- og tettstedsutvikling. Areal- og transportplanlegging er et av de viktigste virkemidlene kommunene har for å realisere dette.

3) Grønne innkjøp, spesielt innen bygg

Et annet viktig virkemiddel kommunene har er offentlige anskaffelser. Både regelverk og virkemidler åpner mulighetsrommet for å ta miljøhensyn og bruke innovative innkjøpsmetoder ved anskaffelser. Spesielt er det stort potensiale for klimagassreduksjon innenfor bygg, anlegg og eiendom. Bygg21-strategien løftet frem noen prioriterte satsningsområder som vil kunne bidra til å utvikle bærekraftig byggeri; økt anvendelse av ny teknologi og beste praksis, økt bestiller-kompetanse hos byggeiere, kommersialisering av innovasjon, standardisering av teknologi og løsninger, stimulere pilotprosjekter og demonstrasjonsarenaer, og bedre tilrettelegging for samhandling og erfaringsdeling. Kommunene har forankret prioritering av miljøkrav i innkjøp i sine klima- og energiplaner, men det er behov for å forankre dette i innkjøpsstrategi og innkjøpsrutiner, samt jobbe med kompetanseheving

4) Formidling og tilrettelegging

Mange av klimatiltakene kommunene skal gjennomføre vil kreve oppslutning og støtte fra innbyggere og næringsliv. Her er kunnskapsformidling et viktig virkemiddel. Kommunene har fordelen med nærhet til sine innbyggere og bedrifter, og at de i stor grad oppleves som troverdige formidlere av informasjon.

Kunnskapsformidling og holdningskampanjer kan gi positiv effekt, men forskning fra adferdspsykologien og erfaringer fra grasrotmobilisering viser at folk påvirkes til handling i ennå større grad gjennom sosiale nettverk. Vi ser også en oppblomstring av konsepter og initiativ som tar utgangspunkt i ønske om en mer bærekraftig samfunnsutvikling. Noen eksempler er økolandsbyer, Transition Towns, Bærekraftig Liv nabolag, mikrohusbevegelsen og andelslandbruk. I tillegg ser vi økende etterspørsel og utvikling av teknologiske løsninger for bytte og deling, gjenbruk og redesign, lokalmat og fra jord til bord konsepter. Kommunene kan ta en større rolle i å stimulere og tilrettelegge for grasrotinitiativ som bidrar til bærekraftig samfunnsutvikling.

3.4 Nettverksdeltakelse

Klimapådriverstillingen har gjort det mulig for Hadelandskommunene å delta aktivt i flere nettverk og forum både regionalt og nasjonalt, og har hatt stor nytteverdi av dette i form av erfaringsutveksling, kompetanseheving, ideer og inspirasjon, samt større muligheter for samarbeid og ekstern økonomisk støtte.

Av disse nettverkene er det «Nettverket for aktive og innovative klimakommuner» som har hatt størst nytteverdi og som klimapådriver anbefaler kommunene å delta i videre.

Nettverket bidrar med kompetanseheving og tilrettelegger for erfaringsutveksling og samarbeid mellom kommuner, fylkeskommuner og fylkesmann i Akershus/Viken, Oppland og Hedmark/Innlandet. Nettverket møtes cirka annenhver måned og flere prosjekter og samarbeid har sprunget ut fra dette.

STATUSRAPPORT FOR PROSJEKT

PROSJEKTSAMMENDRAG

RAPPORTDATO

8. januar 2020

NAVN PÅ PROSJEKT

Hadeland nært og naturlig 2019

KLARGJORT AV

Janka Stensvold Henriksen

MÅLEVALUERING

DELMÅL

1). Synliggjøring

«Hadeland - nært og naturlig» utgjør en felles profil for Hadelandsregionen som skiller seg ut i Innlandet, plasserer regionen i Osloregionen og hvor de tre hadelandskommunene utfyller hverandre på en god måte – hvor merkevaren «Hadeland» kommuniseres internt og eksternt.

EVALUERING

Bred medvirkningsprosess ifm. festivalarrangører på Hadeland med målsetting om et arrangørsamarbeid har bidratt til å realisere dette målet. Bl.a. gjennomført midlertidige prosjekter, invitert til 3 nettverksmøter, startet søknadsprosess, planlagt felles mediekampanje vår/sommer 2020. Utsatt.

Andre aktiviteter som har oppfylt delmål 1: Bannerannonser og retargeting kampanjer som også retter seg mot egne innbyggere. Innholdsproduksjon og spredning i sosiale medier med økt frekvens og rettet mot Oslo, Viken og Innlandet på tema lokasjon, næring, opplevelser, arrangementer og bærekraft. Internasjonal profilering med Osloregionen og Oslo Brand Partner hvor Operafest Røykenvik og dugnad er tema. Dynamisk innhold på nettsider, aktuelle oppslag i media, presentasjoner og representasjon på bl.a Hadelandskonferansen, deltagelse i Osloregionens faggruppe Profilering, verdiskaping og kompetanse.

2. Næringsutvikling

Hadeland er kjent som en grønn region, med fokus på sirkulær ressursbruk og en etablerervennlig oppstarts-scene der side-næring til landbruket er i stor vekst og regionen opplever økning i antall arbeidsplasser.

Bidratt til gjennomgripende prosjekter for regionrådet, eks: Ny næringsstrategi for Hadeland, vertskap til Hadelandskonferansen, utvikling av foredrag.

Sosiale medier kampanje og innholdsproduksjon av nytt bildemateriale. Planlegger videre filmproduksjon i serien «Hva vil du Hadeland?» produsert i samarbeid med Hadelandskonferansen, avventer ny regionstruktur og fokuserer på utvikling av bildebank. Film produsert av Oslo Brand Partner viser Hadeland som en spennende lokasjon i Osloregionen, Skandinavia og Europa.

3. Stedsutvikling

Hadelandskommunene er ledende i Oppland for bærekraftig samfunnsutvikling og utvikler smarte tettsteder som utfyller regionsenteret som attraktive bosteder og medfører økning i antall innbyggere i regionen.

Stedsutviklingsmidler er gitt til videreutvikling av torget i Gran, til Randsfjordfestivalen og til midlertidig sentrumsprosjekt på Harestua. Prosjektleder bistår i gjennomføring av prosjektene og genererer innhold til markedsføring. Prosjektet i Lunner har bidratt til et mål om et forum for stedsutvikling hvor koplingene mellom det frivillige, næringslivet og kommune/region settes i system. Startet samarbeid med filmproduksjon som skal foregå på Hadeland i 2021.

4. Arrangementsutvikling

Hadeland er kjent som en arena for reiseliv, kultur og opplevelser og er en solid aktør både i kortreist turisme på Østlandet og som destinasjon i Norge. Lokalmatopplevelser er et satsingsområde i forbindelse med kulturarrangementer i regionen.

Samarbeider med Klimapådriver om grønn profil på arrangementer på Hadeland. Samarbeider med destinasjonsselskapet om et pilotprosjekt for bærekraftig reisemål på Hadeland. Samarbeider med festivalarrangørene om et arrangørnettverk med felles markedsføring, innkjøpsordninger og logistikk løsninger.

Samarbeider med Landbrukskontoret om lokalmatsatsing og lokalmatnettverk. Overtar plass i klimanettverk fra Klimapådriver.

5. Regionkontoret

Regionkontoret for Hadeland er kjent som en koplingsaktør, møteplass, formidler og en faglig ressurs som bidrar til samfunnsutviklingen på Hadeland både når det gjelder arrangementsutvikling, stedsutvikling og næringsutvikling.

Regionkontoret har jevnlig samlinger og prosesser med næringsrådgivere og samfunnsplanleggere i Lunner og Gran. «Hadeland nært og naturlig» har eget kommunikasjonsnettverk med kommunikasjonsrådgivere i Lunner, Jevnaker og Gran som møtes 4 ganger i året (3 treff i 2019). Prosjektleder sitter i faggruppe for «Profilering, verdiskaping og kompetanse» i Osloregionen. Vi samarbeider jevnlig med Hadelandshagen. Etter at arrangementsutviklingsprosjektet ble avsluttet jobbes det nå med å organisere et arrangørnettverk knyttet til regionkontoret. Vi kjører medvirkningsprosesser på prosjekter, noen faste forum som Hadelandstinget og har mange faste samarbeidspartnere og ambassadører som vi jobber med. Vi kommuniserer vår rolle som koplingsaktør ut til publikum og inviterer til samarbeid. Vi har fått internkompetanse på sosiale medier.

STATUS HANDLINGSPLAN 2019

AKTIVITET	NÅR	% FULLFØRT	MEDANSVARLIG/ SAMARBEIDSPARTNER	STATUS OG OPPFØLGING
Mer dynamiske nettsider	Jan - jun	30 %	Axent, Medon	Regionhadeland.no og de andre nettsidene har fått mer dynamisk innhold både i tekst, film og bilder som egner seg til digital formidling. Vi arbeider for videreutvikling av delingsverktøy mellom interne prosjekter og andre aktører som kommuniserer merkevaren Hadeland bl.a felles bildebank med Gran kommune
Aktiv bruk av sosiale medier	Sept-des	100 %	Oslo Brand Partner, BI, arrangørnettverk, Axent	Vi er internt gode på sosiale medier og er mer aktive på ulike plattformer med egen innholdsproduksjon, vi fortsetter å sørge for at prosjekter generer innhold, kjører også jevnlig kampanjer med betalt plassering som bygger oppunder aktuelle arrangementer, hendelser og innhold
Profilering	Jun-des	100 %	Osloregionen, Oslo Brand Partner, Visit Innlandet, Visit Norway, Operafest Røykenvik, Høy på Landet	Hadeland profileres internasjonalt gjennom Osloregionen med Operafest Røykenvik «Dugnad» produsert av Oslo Brand Partner, markerer seg regionalt med gode some-kampanjer som setter Hadeland på kartet i Viken, Innlandet og Osloregionen. Regionen

				utmerker seg gjennom destinasjonsselskapets internasjonale kampanje for åpningen av Kistefosbygget «The Twist som vinner flere internasjonale priser og setter Fjordlandsbyen Jevnaker på kartet internasjonalt. Operafest Røykenvik får nasjonal oppmerksomhet og nykommeren Høy på Landet er også en bidragsyter til å sette regionen på kartet,
Kampanjer	Jan-des	100%	Axent og Medon	Løpende kampanjer rund fokus «trygge jobber som vil stse på deg», «drømmebolig rett ved naturen / skisporet», «næringsutvikling/arbeidsplasser», «de fant det gode liv». Eksponering som gir et klart budskap. 700 000 visninger i 2019. (3,7 millioner visninger totalt siden 2016)
Midlertidig prosjekt, stedsutvikling	Jan-sept	100 %	Kulturkontoret Gran og Lunner, Lunner Turnforening, Sparebankstiftelsen Gran, Ny bolig Hadeland, Gran handel og håndverk, Randsfjordfestivalen	Vi har bidratt til midlertidig sentrumsprosjekt på Harestua i forbindelse med turnstevne, skøytebane på Gran torg og stedsutviklingsprosjekt for Randsfjordfestivalen, arrangert pop-opp fotoutstilling i Meieritråkket i forbindelse med Potetfestivalen. Vi har arrangert møter med bl.a arrangører, sparebankstiftelsen, andre interessenter om et samarbeid for stedsutvikling og steds-branding med fokus på opplevelser og arrangement for egne innbyggere og kortreist ferie. Vi fortsetter å rigge dette prosjektet i 2020. Noe utsatt pga Korona.
Hadeland som arena for kultur-, natur og matopplevelser skaper attraktivitet for tilflytting og etablering.	Jan-des	50 %	Visit Innlandets prosjekt «Bærekraftig reiseliv», Sparebankstiftelsen, festivalene på Hadeland og andre arrangører, BT Stokke, andre fotografer, Gyro	Bygge oppunder regionens festivaler med Operafest i spissen med særlig fokus på lokalmat, matmarked, grønn produksjon, kortreist håndverk og handel i front på Hadelands profil som grunnlag for steds-branding regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Generert en del bildemateriale fra festivaler med BT Stokke, produsert film med Gyro. Jobber videre med samarbeid, innholdsproduksjon og bruk / spredning av materiale.
Ny næringsprofil	Sept-des	70 %	Tint, Universitetet i Sør-østnorge campus Ringerike, Hadelandshagen, Hadelandskonferansen, BT.Stokke	Løfte frem gode historier som formidler regionens næringsprofil, strategiske fortrinn og verdigrunnlag fra et fremtidsrettet arbeidslivsperspektiv i samspill med Hadelandskonferansen. Vi har videreutviklet logoprofil for Hadeland, produsert bildemateriale, grafiske elementer og systematisert illustrasjonsfoto til bruk i formidling. Dette arbeidet fortsetter.
Bærekraft	Jan-des	10 %	Klimanettverk østlandet, Visit Innlandet	Ha særlig fokus på synliggjøring av klimaarbeid, bærekrafts-initiativer og grønne prosjekter for å løfte Hadelands grønne profil. Overtatt klimanettverk fra Klimapådriver. Oppstart «Bærekraftig Reiseliv» med VI.

Flytting av regionkontoret	Jan- mars	100 %	Gran kommune	Vi ønsker at det fysiske regionkontoret skal invitere til lavterskel besøk og idémyldring. Hadeland – nært og naturlig oppleves som en kopleingsaktør i prosesser, tiltak og initiativer som jobber for at Hadeland skal bli en attraktiv og tilgjengelig scene for nye næringsinitiativ, bærekraftige bomiljøer og framtidens tettsteder. Vi har bl.a jobbet med festivalene, midlertidig sentrum, arrangørnettverk, filmproduksjon, Osloregionen m.fl
Ny kommunikasjonsstrategi	Aug-des	20 %	Kommunikasjonsrådgivere i Gran, Lunner og Jevnaker, Axent, Medon,	«Hadeland – nært og naturlig» utarbeider ny kommunikasjonsstrategi for 2020-2024 og oppdaterer Hadelands profil på bakgrunn av det nye regionsamarbeidet, ny næringsstrategi for Hadeland og annet oppdatert planverk. Planlegging startet august 2019, inviterer til medvirkning høst 2019, planlagt gjennomført høst 2019, utsatt pga regionsammenslåing, videre utsatt pga Korona-krisen.
Utvikle pilotprosjekt for «Bærekraftig reisemål»	2017- 2020	10 %	Visit Innlandet	Overtatt fra Klimapådriver, et planleggingsmøte med destinasjonsselskapet er gjennomført i 2017. Avventer invitasjon til møte med Innovasjon Norge i starten av 2018. Forventet prosjektoppstart våren 2018. Utsatt igjen. Oppstart høst 2019.
Elsykkel låneordning/sykkelkart	2016- 2017	50 %	Pilgrimssenteret, Jevnaker kommune	Overtatt fra Klimapådriver. Elsykkel låneordning på plass. Grovskisse til sykkelkart utarbeidet, men ikke ferdigstilt. Tiltak utsatt pga. manglende kapasitet (klimaplanarbeid prioritert). Endringer i låneordningssystem, sykkelkart og markedsføring av tilbudet er planlagt gjennomført i 2019. Utsatt til 2020.

BUDSJETTOVERSIKT

KATEGORI	BRUKT	% AV TOTAL	I HENHOLD TIL PLANEN?	NOTATER
Lønnsutgifter				
Driftsutgifter/ kompetanseheving				
Tiltak/prosjekter				
Eksterne midler				

RISIKO- OG PROBLEMLOGG

PROBLEM	LØSNING	NÅR
Flere planprosesser har blitt utsatt eller brutt opp, videre skaper dette usikkerhet rundt satsinger og fremtidige prosjekter ift. innholdsproduksjon. Årsaker: uklare forhold rundt regionsamarbeid og usikkerhet knyttet til satsingen på en regionadministrasjon fra kommunene.	Handlingsplan for å bygge oppunder og manifestere et videre regionsamarbeid. Prosjekter og tiltak planlagt for 2019 og 2020 rigges for eksistens uavhengig av regionkontorets bidrag.	Prosjektmandat og handlingsplan legges fram for regionråd 26.januar 2019.
Usikkerhet rundt prosjektlederstilling for Hadeland nært og naturlig og videre satsing på synliggjøring – prosjektet har lenge vært i en innsalgssituasjon ovenfor regionrådet.	Sikring av at synliggjøring av merkevaren «Hadeland» videreføres av andre aktører dersom prosjektet opphører.	Prosjektoppstart januar 2019.

OPPSUMMERING/KONKLUSJON

Første halvdel av prosjektperioden 2019 har hatt fokus på identitetsbygging i en oppbrytningsfase. Vi har vært opptatt av å synliggjøre det arbeidet vi gjør også for egne innbyggere og beslutningstakere. Det var tidlig klart at merkevaren «Hadeland» skulle bestå og vi har valgt å ikke holde tilbake på strategien om å synliggjøre Hadelandsregionen posisjon i Osloregionen, og som skiller seg ut i Innlandet og Viken i denne perioden. Høsten 2019 prioriterer prosjektleder å forankre mulig fremtidige regionsamarbeid, ny næringsstrategi og ny kommunikasjonsstrategi gjennom generering av mye bildemateriale og utstrakt bruk av sosiale medier regionalt og internasjonalt. I påvente av en varig regionsatsing følges tiltak, prosjekter og rigging til videre satsinger opp.

HADELAND

Arkivsak-dok. 11/02958-235
Saksbehandler Vibeke Buraas Dyrnes

Saksgang Møtedato
Regionrådet 14.12.2018

Regional handlingsplan for Hadeland 2019

Daglig leders innstilling:

Vedlagt forslag til «Regional handlingsplan for Hadeland 2019» vedtas som retningsgivende for bruk av midler fra partnerskapsavtale med Oppland fylkeskommune i 2019.

Saksdokumenter

- REGIONAL HANDLINGSPLAN 2019
- Regional handlingsplan 2018

Vedlagt

Ja
Ja

Saksopplysninger:

Partnerskapsavtale mellom Oppland fylkeskommune og samarbeidende kommuner på Hadeland ble første gang inngått i 2005. Systemet var da en del av forsøksprosjekt Fritt Fram som ble avsluttet ved årsskiftet 2009/2010.

Siden er partnerskapsinstituttet utviklet seg til en arbeidsform mellom kommuner, regioner og Oppland fylkeskommune. Arbeidsformen er stadfestet gjennom partnerskapsavtaler mellom den enkelte kommune og fylkeskommunen. Gjennom 2014 og 2015 har det vært gjennomført en omfattende revidering av partnerskap instituttet hvor man blant annet har benyttet østlandsforskning som eksternt evaluerer. Denne prosessen har ført til at fylkeskommunen har sendt ut nye partnerskapsavtaler med kommunene for perioden 2015 – 2019. Det ligger ingen store endringer i forslag til nye avtaler.

Regionrådene er forvaltningsorgan for partnerskapsavtalen som er inngått med Oppland fylkeskommune. Partnerskapsavtalene stadfester også fylkeskommunens deltakelse i regionrådet.

Følgende prinsipper forutsettes lagt til grunn for bruk av partnerskapsmidlene:

Regionrådet for Hadeland Rådhusvegen 39, 2770 Jaren Telefon 61 33 84 00 Faks 61 33 85 74 post@regionhadeland.no www.regionhadeland.no

Gran
kommune

Jevnaker
kommune

Lunner
kommune

Oppland
Fylkeskommune

- Partnerskapsmidler skal brukes til utviklingstiltak som gir merverdi for regionen.
- Midlene skal ikke brukes til ordinær drift eller til godtgjøring til folkevalgte.
- Partnerskapsmidler skal ikke brukes som egenandel i prosjektsøknader til OFK.
- Dersom et prosjekt har fått partnerskapsmidler er partene enige om at OFK allerede har betalt sin andel. Dersom prosjektet trenger mer offentlig finansiering skal ikke OFK ensidig finansiere dette. Eventuell tilleggsfinansiering fordeles likt mellom kommunene på den ene siden (ikke partnerskapsmidler) og OFK på den andre siden.
- I initierende fase av større prosjekter som involverer flere kommuner/regioner, avklares det hvem som tar finansieringen.

Tidligere har Regionalt Handlingsprogram for Oppland fylkeskommune lagt opp til en videreføring av partnerskapet innenfor rammen av nåværende avtale, med 2,5 mill. i bidrag fra fylkeskommunen og 1. mill. fra Hadelandskommunene. Dette beløpet er ikke indeksregulert siden 2005.

Beløpet som står til disposisjon i 2019 er beregnet til å være ca **3 500 000 ,-**

Regionrådet for Hadeland justerer budsjettet etter at regnskapet for 2018 er avsluttet.

Regionreformen vil fra 2020 påvirke regionens evne til å understøtte samfunns- og næringsutviklingen. Det er usikkert om man kan forvente frie midler fra Innlandet og Viken og om regionrådssamarbeidet vil fortette i samme omfang som tidligere.

Vurdering:

Regionrådet for Hadeland har vært gjennom en omstilling i forhold til bruken av partnerskapsmidlene de siste årene. Store deler av partnerskapsmidlene var tidligere bunnet opp i årlige overføringer til andre prosjekter og organisasjoner. Nå er vi i en situasjon hvor vi i større grad kan disponere midlene i tråd med nye føringer.

Daglig leder foreslår at vi viderefører «Hadeland – nært og naturlig» med en litt større ramme enn i 2018. I 2019 er prosjektleder tilbake i full stilling og det er viktig å ha nok frie midler til å gjennomføre kampanjer og markedsføringsprosjekter.

Klimapådriverprosjekter er nå i en varig driftsfase. Partnerskapsmidlene som avsettes gir derfor anledning til bedriftsrettede tiltak og kompetanseheving.

Regionrådet har ved flere anledninger gitt uttrykk for at man ønsker en økt satsning på stedsutvikling. Daglig leder ser et behov for å kunne ha midler til å gjennomføre tiltak i henhold til Regional plan for Hadeland og Regional plan for attraktive byer og tettsteder. Tildeling vil bli utdypet i en egen sak til regionrådet ved en senere anledning.

Daglig leder ønsker en økt satsning på næringspotensialet innenfor mat og opplevelser i tråd med regionrådets signaler. Dermed er det naturlig å øke midlene noe for kommende år.

Regionrådet har satt internasjonalisering på dagsorden i 2018 og det foreslås midler til å følge opp etter studietur til Brussel i januar 2019. Slik kan vi bidra til kompetanseheving for kommunalt ansatte for at de skal være i stand til å søke midler fra EUs sektorprogrammer til relevante prosjekter for kommunene.

Regionrådet var inne med en del midler i Ski-NM del 1 2018. Også i 2019 ønsker man å bidra med midler til Ski-NM del 2 på Lygna for å markedsføre regionen og skape et godt nasjonalt arrangement.

Partnerskapsavtale

mellom Innlandet fylkeskommune og kommunene i Innlandet

Kommunene er fylkeskommunens viktigste samarbeidsparter i det regionale utviklingsarbeidet og regionrådene / Interkommunalt politisk råd skal være den viktigste samhandlingsarenaen mellom kommunene og Innlandet fylkeskommune.

Innlandet fylkeskommune og den enkelte kommune i Innlandet etablerer et formalisert samarbeid i form av gjensidig forpliktende partnerskapsavtale. Forvaltningen og oppfølgingen av avtalen knyttes til det etablerte regionrådssamarbeidet i Innlandet. Partnerskapsavtalen gjelder for fire år og følger valgperioden.

Partnerskapsmodellen baseres på:

- Likeverdighet
- Gjensidige forventninger
- Samarbeid og felles gjennomføringskraft
- Konsensusprinsippet
- Partene legger økonomiske og administrative ressurser inn i partnerskapet
- Grunnleggende like rammer, men med lokale tilpasninger

Ut over de grunnleggende forutsetningene skal partnerskapet kjennetegnes av å være tillitsbasert, strategisk og tverrfaglig.

Avtaleparter

Partnerskapet består av:

- Innlandet fylkeskommune
- 46 kommuner i Innlandet

Overordnede mål og ambisjoner

Vår rolle som samfunnsutviklere krever dialog, reell medvirkning, samarbeid og koordinert samhandling for å styre utviklingen i ønsket retning. Partnerskapsavtalen og arbeidet i regionrådet er derfor partenes viktigste virkemidler for samarbeid og samhandling i Innlandet. Partnerskapet (kommunene og fylkeskommunen) skal bidra til en samfunnsutvikling til beste for innbyggere, næringsdrivende og besøkende i Innlandet. Dette partnerskapet skal bidra til å nå mål i regional planstrategi, regionale planer og andre overordna strategiske planer. Regionrådet, som arena for partnerskapet, skal utarbeide 4-årige strategiske planer som skal ligge til grunn for samarbeidet. Strategien skal basere seg på regionens definerte fortrinn og muligheter. De økonomiske ressursene skal underbygge de valgte strategier og handlingsplaner. Det skal søkes balanse mellom avtalepartenes ønsker, forventninger og behov.

Regionrådet skal være en møteplass for god dialog, tidlig involvering og reell medvirkning mellom kommunene og Innlandet fylkeskommune. Alle parter skal tilrettelegge for at denne ambisjonen nås. Det skal også være en strategisk arena for å definere overordnede mål og strategier, og etablere felles innsikt, forståelse og handlingsvilje. Regionrådet skal drøfte virkemiddelbruken i Innlandet i et helhetlig perspektiv, og bidra til å utnytte og utvikle regionens fortrinn som gir Innlandet muligheter og resultater.

Representasjon og møter

Det respektive regionråd i Innlandet (kommunene og Innlandet fylkeskommune) har i felleskap ansvaret for å forvalte og følge opp avtalen. De deltakende kommuner og fylkeskommunen skal være representert politisk i regionrådet. Det skal sikres god rolleavklaring og likeverdighet mellom partene. Det gis åpning for at det kan inviteres andre aktører inn i partnerskapet, dersom partene er omforent om dette.

Det legges til grunn et årshjul med fire til seks møter pr. år i det enkelte regionråd, der Innlandet fylkeskommune er representert med politisk ledelse, samt relevant administrativ deltakelse.

Finansielle og administrative rammer

1

Innlandet fylkeskommune yter et årlig tilskudd til hvert regionråd på 2,5 mill. kroner.

- *(Fylkeskommunens tilskudd til Regionrådet for Hadeland utgjør inntil 1,25 mill. kroner og forutsetter en gjensidig avtale med, og tilsvarende finansiering fra, Viken fylkeskommune og kommunene Lunner og Jevnaker)*

2

Kommunene yter samlet et årlig tilskudd til respektive regionråds utviklingsarbeid på minimum 1,0 mill. kroner. Bruken av midlene dokumenteres gjennom regionrådets ordinære årsmelding og til enhver tids gjeldende rapporteringsrutiner og krav.

Regionrådet kan, innenfor fylkeskommunens tilskuddsramme, dekke inntil 50 % av lønnskostnadene (lønn og sosiale utgifter) til daglig leder. Restbeløpet stilles til disposisjon som utviklingsmidler. Med bakgrunn i regionale særtrekk og ulikheter i organisering, herunder økonomi og administrative forhold, kan det avtales ordninger som ivaretar overgangen til det nye Innlandet fylke på en hensiktsmessig måte.

Evaluering og revidering:

Partnerskapsavtalen gjelder for fire år og følger valgperioden.

Mål- og resultatoppnåelse skal være en viktig del av partnerskapets arbeid.

Partnerskapet skal evaluere seg selv årlig. Evalueringen innarbeides som en del av regionrådets årsrapport/melding.

Det gjennomføres en enkel evaluering, med mulighet for justering av avtalen, innen utgangen av 2020.

Sted:

Dato :

Signaturer

Even Aleksander Hagen
Fylkesordfører, Innlandet fylkeskommune

Ordfører i

HADELAND

Arkivsak-dok. 17/00485-54
Saksbehandler Sigmund Hagen

Saksgang
Regionrådet

Møtedato

Hadelandsregionens innspill til Viken fylkeskommune sine NTP - prioriteringer.

Daglig leders innstilling:

Med bakgrunn i samferdselsdepartementets invitasjon til fylkeskommunale innspill, og fylkeskommunenes ønske om å innhente kommunenes/regionenes prioriteringer i forbindelse med ny NTP 2022-2033, prioriterer Hadelandsregionen følgende prosjekter begrunnet i de transportutfordringer som fylkeskommunen har påpekt;

På kort sikt, i første del av neste NTP, fra 2022-2028;

- En helhetlig utbygging av Rv4, med spesiell prioritet;
Ny vegløsning på Rv4 fra Nittedal til Oslo, inkl. tunnel under Rotnes og nytt løp i Hagantunellen.
Ny fire-felts veg på strekningen Raufoss-Gjøvik-Mjøsbrua, med tunnel under Gjøvik.
- Ringeriksbanen – Det legges til grunn, med utgangspunkt i gjeldende NTP, og prosessen gjennom NTP-perioden, at hovedprosjekt «FRE16» startes opp i 2022, og får økonomiske bevilgninger med tanke på ferdigstilling i 2028/29.
- Krysset E16/Kilemoen (fv. 2872) er et kryss på ring 4 rundt Oslo, og utviklingen av krysset er avgjørende for å kunne utløse potensialet på næringsområdet Kilemoen/Follummoen.

På lengre sikt, i andre del av neste NTP, fra 2028-2033, prioriteres:

- Oppstart av planleggingen av ny trasé med dobbeltspor på Gjøvikbanen fra Oslo S til Roa, med spesiell prioritet for strekningen Oslo S – Hakadal.
- E16 Nymoan – Eggemoen – manglende lenke på europaveien mellom Bergen og Gävle i Sverige. Lenken inngår i en ytre ring rundt Oslo; ring 4 i Viken, og har stor betydning for den omfattende næringstransporten vestfra, nord for Hønefoss og næringstransport til/fra Gardermoen i området fra Hallingdal, Valdres og aksene mellom Drammen og Ringerike.

Prosjektet legger til rette for vekst med nyetableringer og arbeidsplasser rundt Eggemoen flyplass, og bidrar til målet om en flerkjernet utvikling i Viken.

Saksdokumenter

SON – notat

Vedlagt

Ja

Saksopplysninger:

Samferdselsdepartementet har invitert fylkeskommunene og de største bykommunene til å komme med innspill til hvordan en skal løse utfordringene på transportområdet framover som grunnlag for departementets arbeid med Nasjonal transportplan (NTP) 2022-2033. Fristen for fylkeskommunene er satt 14. mai 2020.

I vedlagte notat er det redegjort for Stor-Oslo Nords innspill til fylkeskommunenes prioriteringer i NTP-sammenheng. Prioriteringene tar utgangspunkt i samferdselsdepartementets invitasjon, nasjonalt mål, fylkeskommunale prioriterte utfordringer og de utfordringer og behov Stor-Oslo Nord selv har dokumentert, bl.a. gjennom en regional utviklingsanalyse.

Det henvises til notatet for ytterligere opplysninger.

Vurdering:

Vurdering:

Daglig leder vurderer det slik at de prioriteringer Stor-Oslo Nord fremhever i notatet av 11.02.2020, er helt i tråd med regionens prioriteringer.

Prioriteringene svarer opp de spørsmål og krav fylkeskommunen stiller til innspill, og det fremvises en svært solid begrunnelse for prioriteringene.

Arkivsak-dok. 17/00485-55
Saksbehandler Sigmund Hagen

Saksgang
Regionrådet

Møtedato

Hadeldandsregionens innspill til Innlandet fylkeskommune sine NTP - prioriteringer.

Daglig leders innstilling:

Med bakgrunn i samferdselsdepartementets invitasjon til fylkeskommunale innspill, og fylkeskommunenes ønske om å innhente kommunenes/regionenes prioriteringer i forbindelse med ny NTP 2022-2033, prioriterer Hadelandsregionen følgende prosjekter begrunnet i de transportutfordringer som fylkeskommunen har påpekt;

Tidligere Hedmark og Oppland fylkeskommuner har sammen med næringslivet og interesseorganisasjoner stått sammen om felles prioriteringer gjennom den såkalte «lottorekke». Her har man funnet en felles enighet for å kunne stå sterkere ovenfor nasjonale prioriteringer. Vestoppland har lojalt stilt seg bak prioriteringene i påvente av egne strekninger skal rykker frem i køen. Det forventes at denne enigheten videreføres nå som Rv4 og E16 står for tur.

På kort sikt, i første del av neste NTP, fra 2022-2028:

- En helhetlig utbygging av Rv4, med spesiell prioritet;
Ny vegløsning på Rv4 fra Nittedal til Oslo, inkl. tunnel under Rotnes og nytt løp i Hagantunellen.
Ny fire-felts veg på strekningen Raufoss-Gjøvik-Mjøsbrua, med tunnel under Gjøvik.
- Ringeriksbanen –Det legges til grunn, med utgangspunkt i gjeldende NTP, og prosessen gjennom NTP-perioden, at hovedprosjekt «FRE16» startes opp i 2022, og får økonomiske bevilgninger med tanke på ferdigstillelse i 2028/29.
- E16 Nymoen – Eggemoen.

På lengre sikt, i andre del av neste NTP, fra 2028-2033, prioriteres:

- Oppstart av planleggingen av ny trasé med dobbeltspor på Gjøvikbanen fra Oslo S til Roa, med spesiell prioritet for strekningen Oslo S – Hakadal.

Saksdokumenter

SON – notat

Vedlagt

Ja

Saksopplysninger:

Samferdselsdepartementet har invitert fylkeskommunene og de største bykommunene til å komme med innspill til hvordan en skal løse utfordringene på transportområdet framover som grunnlag for departementets arbeid med Nasjonal transportplan (NTP) 2022-2033. Fristen for fylkeskommunene er satt 14. mai 2020.

I vedlagte notat er det redegjort for Stor-Oslo Nords innspill til fylkeskommunenes prioriteringer i NTP-sammenheng. Prioriteringene tar utgangspunkt i samferdselsdepartementets invitasjon, nasjonalt mål, fylkeskommunale prioriterte utfordringer og de utfordringer og behov Stor-Oslo Nord selv har dokumentert, bl.a. gjennom en regional utviklingsanalyse. Det henvises til notatet for ytterligere opplysninger.

Vurdering:

Vurdering:

Daglig leder vurderer det slik at de prioriteringer Stor-Oslo Nord fremhever i notatet av 11.02.2020, er helt i tråd med regionens prioriteringer. Prioriteringene svarer opp de spørsmål og krav fylkeskommunen stiller til innspill, og det fremvises en svært solid begrunnelse for prioriteringene.